

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in ponedeljka ob 5 popoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Val dopis naj se pošilja uredništvu lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Štefan Godina. Lastnik koncesije lista „Edinosti“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vplavne zadruge s omejenim poročtvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.
Naročnina znaša: Za celo leto K 24—
za pol leta 12—
za tri mesece 6—
za tedensko izdajo za celo leto 520
za pol leta 260

VEČERNA EDINOST

Posamezne številke se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglaš se računajo na milimetre v širini ene kolone
Cene: Oglaš trgovcev in obrtnikov mm po 10 v
Osmrtice, zahvale, poslanice, oglaš denarnih za-
vodov mm po 20 v
Oglaš v tekstu lista do pet vrst K 5—
vsaka nadaljnja vrsta 2—

Mali oglaš po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev
Oglaš sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.
Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštoupravnični račun št. 841.652.

Naša karpatska armada zavzela zopet svoje stare pozicije v Beskidih

Položaj na severu in jugu.

DUNAJ, 28. (Cenz.) Znatna ruska armada, približno sedem do osem armadnih zborov, je v napadu preko fronte Jaslo-Krosno prodrla v jugozapadni smeri. Naša karpatska armada je vsled sovražne premoči zato zopet zavzela svoje stare pozicije v vzhodnih Beskidih. Rusi so skušali prodirati tudi proti doljnemu Dunajcu in preko Blate, a so bili njih napadi odbiti s težkimi izgubami. Ruska ofenziva v Karpatih nima toliko časa, dokler se našim četam posreči ohraniti pozicije ob Dunajcu, nobenega posebnega pomena.

Na poljskem bojišču se naše in nemške operacije nadaljujejo ugodno. Med Nowim Miastom in Opocznom poljska ruska protiofenziva se je ponesrečila.

Na srbskem bojišču so Srbi razstrelili iz Zemuna v Belgrad vojaški železniški most in tako tudi na tem mestu vzpostavili situacijo, kakor je bila začetkom avgusta. — (»Tagespost«).

Rusko-turška vojna.

CARIGRAD, 28. (Kor.) Iz glavnega stanja javljajo: Vest, dospela danes od kavkaške armade, pravi:

Zasedovali smo sovražnika, vjeli smo precejšnje število in si osvojili veliko množino vojnega materiala.

Neka francoska torpedovka je brezvpešno izstreljevala granate proti našim obmojnim stražam nasproti Tenedosu.

Angleži so se vnovič poizkusili izkrcati v Akabo. Dve sovražni šalupi sta polkusišali približati se obrežju, ali umaknili ste pred streljanjem naše orožniške straže. Na angleški strani so padli štiri možje.

CARIGRAD, 28. (Kor.) Glavni stan objavlja sledeči komunikat:

Naše čete so prisilile sovražnika v dolini Murad k bitki, v kateri so ga popolnoma potokle. Uptenile so dva topova s pripravo, eno strojno puško, dva municijska vozova, 36 oslov, 115 konj in so ujele dva višja kakor tudi 7 nižjih oficirjev in 96 mož.

Ruski komunikat z dne 23. t. m. pravi, da so prešli Rusi v Sarikanišu, pokrajini, ki se nahaja v Kavkaziji, v ofenzivo. Rusi priznavajo torej, da se nahaja otomanska armada na ruskem ozemlju.

Japonski težki topovi za Rusijo.

LONDON, 28. (Cenz.) Kakor se poroča Reuterjevemu uradu iz Washingtona, je dobil tamkajšnji japonski poslanik oficijalno obvestilo, da se Rusija na korist japonski odreda ruski polovici otoka Sahalina proti odškodnini, ki obstoji v prepustitvi težkih topov. — (»Tagespost«).

Nezadovoljstvo v Rusiji s Francijo in Anglijo.

ROTTERDAM, 28. (Kor.) — »Nieuw Rotterdamsche Courant« poroča iz Londona: »Morningpost« javlja iz Petrograda: Nezadovoljstvo ruskega naroda nad obema zapadnima zaveznikoma, ki ne izvršujeta popolnoma svojih dolžnosti in ki se jima kljub temu, da se nahaja sedaj glavna nemška sila na vzhodu, še vedno ni posrečilo, vreči sovražnika iz njegovih pozicij. Rusi so mnenja, da morate biti sedaj armadi zaveznikov dovolj močni.

»Morningpost« piše k temu v uvodnem članku: Angleški delež v vojni obstoja sedaj še predvsem v postavitvi nove armade. Nepredvidno bi bilo od Joffra, če bi se spustil sedaj v kako večjo bitko, predno bi zamogel razpolagati z močno angleško armado.

Razprave o vzrokih sedanje vojne.

BERLIN, 28. (K.) Na nekem zborovanju v Bristolu dne 12. t. m. je izvajal Balfour, da so globoko leželi vzroki doveli do te vojne. Anglija je bila sicer po pogodbenih obveznostih in po narodni časti dolžna podpirati Belgijo radi kršenja nje nevtalnosti. Vendar pa je belgijska in srbska tragedija le epizoda v večjih zločinah proti civilizaciji. (Pri tem se misli na povzdigo Nemčije).

K temu pripominja »Norddeutsche Allgemeine Zeitung«, da je torej povzdiga Nemčije od leta 1870 pravi vzrok nemško angleške vojne.

Tudi naslednik Balfourja, sedanji vodja (angleških) ministrov Bonar Law je priznal v nekem pismu z dne 2. avgusta 1914 ministrskemu predsedniku Asquithu, da kršenje belgijske nevtalnosti ne utemeljuje interesa Anglije na vojni.

Francoske črnovojniške rezerve odposlane na fronto.

MILAN, 28. (Kor.) Kakor poroča pariški zastopnik »Corriere della Sera«, pošilja Francija sedaj večji del svojih črnovojniških rezerv z južnih vežbališč na fronto.

Italijani v Albaniji.

RIM, 28. (Kor.) Odredilo se je, da odputuje v Valono polk bersaljerjev, da nadomesti mornarje, ki so se tam izkrcali. Polk dospe jutri na mesto.

Prepovedan izvoz goveje živine in prešičev na Nizozemskem.

HAAQ, 28. (Kor.) Na Nizozemskem je od 24. t. m. naprej prepovedan izvoz žive goveje živine in živih prešičev.

Parnik »Letimbro« resno poškodovan.

CURIH, 28. (Kor.) »Zürcher Zeitung« javlja: Kakor poroča list »Idea Nazionale«, ja parnik »Letimbro« resneje poškodovan, kakor se je mislilo prvotno.

Božični dar občine Mszana-Dolna vojni upravi.

DUNAJ, 28. (Kor.) Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: Občina Poreba-Wielka, južno od Mszane-Dolne je podarila vojni upravi kot božično darilo 2125 kg ovsu.

Ta zelo patriotični čin tako revne kmetijske občine je vojna uprava hvaležno sprejela.

Kolera.

DUNAJ, 28. (Kor.) Zdravstveni oddelek ministrstva za notranje zadeve javlja: Dne 28. t. m. so bili bakteriološko dokazani štiri slučajji azijske kolere v Krakovem.

Žitni trg.

DUNAJ, 28. (Kor.) Praznično razpoloženje. Povpraševanje po krušnem žitu. Radi pomanjkanja zalog nič kupčije. Vreme mrzlo in oblačno.

VRATISLAVA, 28. (Kor.) Pšenica 25,20, rž 21,20, oves 20,60.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Tragični konflikt.

Papežev predlog za večdnevno božično premirje, se je vsled odpora Francije in Rusije ponesrečil. Vojaki so morali torej sedaj na bojišču čuvati in odbijati sovražne napade, ko so doma zvonili božični zvono. Sicer pa v svetovni zgodovini boji za božične praznike niso čisto nič neobičajnega. Ene prvih božičnih bitk je bila 24. decembra 1640., ko je bil v boju »med belo in rdečo rožo« vojvoda Rihard poražen od kraljice Marijete. Druga božična bitka na angleških tleh je bila leta 1745. Nasproti ste si stali armadi Stuartovca Karla Edvarda in armada Jurija II. pod vodstvom vojvode Cumberlandskega. Bitka je bila izredno krvava in izgube na obeh straneh naravnost strašne. Armada Karla Edvarda se je morala umakniti in je bila potem začetkom novega leta pri Cullodenu popolnoma poražena. Slabe božične praznike je prinesla Angliji l. 1793 vojna s Francijo. Na sveti večer je došla vest, da so Francozi zavzeli Toulon v naskoku. Za časa bojev v Indiji so prinesli božični prazniki l. 1808 Angliji sijajno zmago pri Sahaguri, ki je postala glasovita zlasti radi silovitega napada angleške kavalerije na mnogo močnejšega sovražnika. Antwerpen, ki se nahaja sedaj v nemških rokah, je vzemirjal Evropo za božične praznike l. 1832. Londonska pogodba je določila mesto Belgiji, a Nizozemci je niso hoteli izročiti. Nato je bila poverjena izvedba londonske pogodbe francoskemu maršalu Gierardu, ki je obkolil trdnjavo in jo zavzel v naskoku. Na sveti večer so Belgijci že zamogli v mesto. Božič l. 1843 je znan po vojni proti Maratom. Sir Hugh je v

božičnem tednu odločno potolkel Indijance pri Maharajpuri, pri čemer so pustili slednji na bojišču nad 20.000 mrtvih. Dve leti pozneje se je nahajal Hugh v boju s Siki. Obe bitki ste se vršili v božičnem tednu. V prvi, dne 21. decembra, je bil sovražnik sicer popolnoma potolčen, toda noč je prekinila zasledovanje. Zato se je bitka drugi dan ponovila in je trajala potem tri dni do Božiča zjutraj. Na tisoče Sikov — ki jih pošiljajo sedaj Angleži kot pomožne čete na francosko bojišče — je bilo uničenih. Na bojišču je obležalo 3000 Angležev, med njimi 115 častnikov. Za časa obleganja trdnjave Sevastopol so Rusi motili Božič zaveznikov z izpadom. Hoteli so dne 24. decembra s naskokom zavzeti vse sovražne okope. Prišlo je do bitke, tekom katere so se morali Rusi končno umakniti nazaj v trdnjavo. Na Božič 1878. je dal lord Roberts Afganistanem krvavo bitko, ki se je končala zanj zmagosno. L. 1880. so Angležem pokvarili božične praznike Buri. Na prvi božični dan so se namreč navajali na angleško taborišče pri Bronkersu in prizadejali Angležem težke izgube.

Bitke na božične praznike.

Pod tem naslovom piše »avstrijski politik« v »Arbeiter Zeitung« od dne 22. decembra:

V svoji nedeljski številki je govorila »Arbeiter Zeitung« o konfliktu med zadoščanjem na izgubah sovražnika in žalostjo radi trpljenja človeka. Padla je beseda o »tragičnem konfliktu«, ki ga je obžalovati posebno s socijalno demokratičnega stališča. Konflikt je tragičen. Odgovor je strašno, »ako vidiš le sovražnika tam, kjer smo vsikdar videli le bore« se in z nami združeno človeštvo.

Ali ne samo s socijalno demokratičnega stališča. Je marsikaj, kar veča ta konflikt tako, da se mora govoriti v množini o konfliktih — a tudi za to grozno množino treba porabiti isto temeljno misel, ki je bila izrečena za socijalno demokratični konflikt: tudi te boli treba prestati in prestanjo se zmagosno.

Mislimo na narodne, da, čisto tudi na rodovske vezi med pripadniki sovražnih si vojska. S tem nismo povedali nič novega. Že leta 1866. se je dogajalo, da so sorodniki pripadali deloma tej, deloma drugi vojski. Tudi leta 1870 so sorodniški odnosi čisto dojavljali do tega, da so se izmed krvnih sorodnikov eni borili v francoski, drugi v nemški vojski. Toda to so bili manje številni slučajji. V sedanji svetovni vojni pa je ta pojava zadobila neznanse in velikanske dimenzije. Postale so v bolesten konflikt, ki ne zadevle samo posamičnih individui, marveč cele mase.

K ruski državi pripadajo tudi nemške provincije ob Vzhodnem morju. Znano je, da so mnoge nemške rodovne zastopane tu in tam. Znano je to tudi o bogatih plemenitaških rodbinah. Tu so n. p. Mantuffelni, Puttkamerji i. t. d., od katerih se eni bore za Nemčijo, drugi pa morajo služiti v ruski vojski, ali jim je to prav ali ne. More se računati, da je kakih 100.000 nemških borilcev pod ruskimi zastavami. In koliko teh ulegne trpeti pod konfliktom, da morajo sodelovati v krivični vojni Rusije proti njihovim soplemenjakom, in včasih tudi proti osebnim prijateljem in sorodnikom!

Istotako je Letov v Prusiji in Rusiji; me je drugi ob drugi; čisto se sklepajo ženitve preko meje; tudi tu si stopita čisto sorodnik in sorodnik nasproti v sovražnihi si vrstah!

Najštevilnejši slučajji te kategorije zadevajo Poljake, kajti njihovo število v ruski vojski je petkrat toliko, nego ono Nemcev. Tudi med Poljaki Rusije in onimi Nemci je v Avstro-Ogrske obstoje neprestani stiki, ne le narodni, ampak tudi stiki sorodstva. Kolikokrat se ulegne dogajati, da se bore Poljaki proti Poljakom, in vrhu tega še bližnji sorodniki drug proti drugemu — eni za pravično stvar, drugi, poka-reč se sil!

Neizmerno odgovornost so si naložili ti, ki so podžigali k tej vojni, ki spravlja narode v take strašne konflikte!

Ta izvajanja v socijalno demokratičnem glasilu, to pravilno razumevanje čustvovanja narodne duše, to veliko resnico o »tragičnem konfliktu«, ki se vspejanja nad vse krvave konflikte — bi priporočili v vestno čitanje tudi izvestnim slovenskim stranim, ki vidijo — veleizdajico v vsakomur, ki radi sedanjih zgodovinskih dogodkov ne sovražja malega srbskega naroda. Naglašamo srbskega naroda! Ta vendar ni identičen s srbsko državo. S to smo v vojni in v tej moramo gledati sovražnico! Nismo pa v krvavem konfliktu s srbskim narodom! Kako neki? Saj je milijone Ju-

di tega naroda med pripadniki avstro-ogrške monarhije. In vsi skupaj naj si zapomnijo: nikdo ni še izdajalec radi tega, ako težko občuti »tragični konflikt«, o katerem govori cenzurirana »Arbeiter Zeitung« od 22. decembra t. l. Saj resnica s severa je menda resnica tudi na jugu.

V mrtvem Ypernu.

Znani italijanski vojni korespondent, Luigi Barzini, opisuje svoje vtise iz Yperna, za katerega so se vršili tako strašni boji, sledeče:

Mrzel zimski dan in na jasnem nebu plavajo ravnino obkrožujoča drevesa. Na obzorju se blesketajo tudi še v smrti vzvišene razvaline Yperna, kakor medla senca zadavljene slave. Ni ga mogoče več spoznati ubogega Yperna, nam je zaklical mož, ki nas je spremljal, ko je zagledal in žalostno opazoval razvaline, stare in čudovite prestolice Flandrije. Zrak je bil v kratkih presledkih raztrgan od pokanja bližnjih topov. Preganjana od vetra, sta se pojavila na obzorju dva bela oblaka dima, ki sta se kmalu preklala in potem požrla drug drugega. Dve luči ste se zablesketali v trenutku in del stolpa je bil mahoma izpremenjen v razvalino. Razdiralna blaznost topov je prizadejala mučenim srcom Yperna smrtni udarec. Cesta je bila pusta in zapuščenca. Za seboj smo pustili mesta in vasi, polna vojaštva, provijantnih kolon in tovarišev vseh vrst. Sele za Vlamentine, štiri kilometre od Yperna, se prične usodepolna tišina moderne bitke. Nobenega drugega glasu, nobenega drugega šuma, kakor odmev grmenja topov in pokanje eksplozivajočih granat. Toda to grmenje je napravilo velikansko in strašno tišino mesta in dežele še bolj tajinstveno in vsiljivo. Bila je tišina strahote in smrtnega boja. Sum naših korakov po predmestju je glasno odmeval med maljnimi hišicami, prvimi hišicami Yperna. Niti ena ni ostala nepoškodovana. Vse je prebila toča krogelj, jih ranila in opustošila. Strehe so razkrite in razvaline štrle samotno in žalostno proti nebu. Pohištvo in druge stvari je sila eksplozij pometala na cesto.

Bombardiranje se je nadaljevalo. Nemci so si vzeli na piko sedaj kolodvor, ki se nahaja med mestom in predmestjem. Bila je baterija 10,5 cm topov, ki je vsak dan nadaljevala svoje uničevalno delo. Slišati je bilo tuljenje nad mestom dvigajočih se težkih krogelj. Bobnenje je postajalo vedno hujše in končno se je razlila pravcata toča krogelj z oglušujočo eksplozijo na zidovja in ceste. Ob cestnem robu, tam, kjer so padli pred nekaj trenutki, so ležali trije ranjenci in čakali potrpežljivo, da jim pride kdo na pomoč. Bili so ubogi meščani, ki jih je najbrže prignala iz kleti na cesto sila, da bi si izprosil od koga kak kosček kruha. Oni niso klicali, niso zinili niti besede, niti tožili; le njihove prestrašene in zabuhle oči so gledale mirno v daljavo. Nevtrnost vzbujala molčečnost. Če padajo neprestano strašne krogelje, ima pač vsak človek nejasen občutek, da gre smrt za svojim plenom.

Bili smo trije žurnalisti, ki smo šli drug za drugim v smeri slavnega Mestnega trga, ki je predstavljal še pred kratkim eno najdragocenejših slik svetovne umetnosti. Naša pot ni bila vedno lahka in priprava. Morali smo se vedno izogibati luknji, ki so jih napravile granate, ali potem preko razvalin in podrtilih brzojavnih drogov, ki jih je nešteto ležalo prekinjen. Pri vsaki eksploziji granate smo se ustavili, priklenjeni kakor s silo k tlom. Kako priprost je ostal človeški nagon, kaže naše postopanje pri vsaki eksploziji. Postavili smo se namreč, kakor da pričakujemo udarec po hrbtu. Dvigali smo ramena kvišku, vpognili hrbet in smo se smatrali tako za zadostno varne. Le neki pariški kolega je posegel še po enem »obrambnem« sredstvu; potegnil si je namreč še kapuco svojega plašča čez glavo.

Skoro sredi ceste smo zagledali majhen gozdiček surovih iztesanih križcev. Bila je skupina velikih grobišč. Prebivalci, ki so iz bodisi kateregakoli vzroka zapustili svoja pribežališča, so dospeli na tem izhodu na konec potovanja in so našli tu v tihi koti, kjer so prebivali poprej tudi svoje grobove. Iz neke postranske ceste sta nam prišla nasproti dva orožnika. Pozdravila sta udaljeno in se oddaljila. Eden obeh si je na svojem mršavem ključestu obvezoval ranjeno roko. Sicer razven teh dveh orožnikov nismo videli med razvalinami mesta nobene človeške duše. Samotna jahalca varujeta mesto pred tatovi in razbojniki. Kjer je vse mrtvo in tiho, tam pač vedno čuje hudobija. Vojna napravila iz človeka junaka, kakor tudi zločinca. Vsak človek razkrije v sebi svojo pravo, odkrito in prvotno naravo.

Počasi je odmevalo peketanje konjskih kopit v daljavi. Bili smo zopet sami v strašni tišini zadavljene mesta. V vsaki postranski ulici se nam je nudil nov prizor na razvaline in razbite hiše. Sli smo po široki cesti, ki vodi na trg. Nemo in zadržano smo gledali na ostanke, ki so pričali o veličini in sili mesta. Zdelo se nam je, kakor da bi motili slovesni misterij vzvišenega smrtnega boja; zdelo se nam je, kakor da bi stali na opustošenem Markovem trgu v Benetkah in prisostvovali molčeči agoniji dožve palače. Življenje sedmih stoletij je šlo tega mrzlega zimskega dne pred našimi očmi. Gigantsko in slovesno so rastle monumentalne razvaline kot priče velikega časa. Preluknjani od strelav, s širokimi razpoklinami v zidovjih, so stali kamniti velikani magistrata in katedrale sv. Martina še trdno na nogah in so stegovali k oblakom ponosni sijaj svojih stolpov. Tiho smo se opozorili drug drugega na posamezne stvari, ne da bi našli besed; pozabili smo v zanišlosti celo na to, da moramo pri eksploziranju granat skriviti hrbet. Ostanek sveta je bil še v mreži barbarstva srednjega veka, ko ste trgovina in obrt v Ypernu, prestolici Flandrije, že bujno cveteli. Dante še ni bil rojen, ko je katedrala sv. Martina že čuvala nad mestom kakor pastir nad svojo čredo in ko so gledale ypernske dvorane že na stoletno življenje.

Bci ob Yperskem prekopu.

Neki ranjeni nemški vojak opisuje sledečo sliko iz bojev ob Yperskem prekopu:

Sovražnik, ki obstoji iz Belgijcev, Angležev, Francozov, Turkosov in Indijcev, se je močno utaboril pred nami. Mi smo ležali sredi dolge fronte pri Keynu, kjer smo zasli rob vasi in napravili tamkaj okope. Prvi vod se je moral umakniti za sto korakov. Temu vodu sem pripadal tudi jaz. Francska artiljerija je bila pošiljala točo sr pnelov. Črna noč! Sedma stotinja je branila levo, osma pa desno polovico vasi. Pri vseh dveh so stali dvojne straže. Kar nastane vpije. Belgijci, Francozi in Angleži so se pripravili v nogov cah in so napadli straže. Mošvo je hitro pobegnilo; podoficir je skočil v neki strelski jarek, a sovražniki so šli kar preko njega. Naši vodi so hleli po puške. Naš četovodja je šel sredi med sovražnikom po vaških cestah. V danem trenutku je stopil v neko hišo, stotinja je oddala salvo in v tem trenutku je sovražnik izginil. Ko je nastal zopet mir, smo sestavili patroljo, ki naj bi iskala sovražnika. Podčastnik in šest mož nas je z nasajenimi bajoneti izginilo v temni noči; vsi smo napravili svoje oporoke. Preiskali smo vse jarke, a sovražnika nismo našli nikjer in smo se čez pol ure zpet vrnili. Grozno hropenje ranjenecv je odmevalo ponoči. Lačni in vsi premrznjeni smo čakali jutro. Ob jutranji zori je stopil iz neke hiše neki belgijski major in govoril s svojimi ljudmi, kakor da bi bil ves Keyem njegov. Ravno si je mirno prižgal cigareto, ko mu je dobro pomenjena krogla za vedno upihnila luč življenja. To je bil signal za poulični boj. Boj se je gibal semintje, dokler nismo končno zmagali in vjeli 200 mož. Po strehah so bile postavljene strojne puške. Komaj je bila vsa izščiščena, že se je pojavil nov sovražnik in pričelo se je novo klanje. Nas je bilo malo. Potiskali so nas vedno nazaj in želeli smo si, da pride večer ali pa, da nam pridejo Prusi na pomoč. Poljska artiljerija je streljala na sto metrov razdalje. Končno smo ob 9. zvečer dobili pomoč. Oddahnili smo sel Prehitro! Kajti dvakrat smo zavzeli Dixmuiden, dvakrat so nas pregnali. Sele tretjega dne smo vrgli sovražnika do Yperskega prekopa. 700 metrov pred njim smo napravili jarke in sicer med silnim streljanjem s šrapneli. Komaj sm bili v jarkih, že nas je obsul sovražnik s tremi strojnimi puškami. Okoli tri dni smo morali ostati v tej poziciji, ne da bi si zamogli poiskati provijant. Vsakdo, kdor se je pokazal iz jarka, je takoj obležal mrtav. Zašli smo v zlo neprijeten položaj. Mesto zaželenega miru, je prišel ukaz, da mora naš bataljon čez Yperski prekop. Pijonirji so zgrabili lahke most čez prekop. Dva voda od vsake stotnije naj bi šla čez, od nas prvi in drugi vod. Sovražnik je most kmalu podrl. Pijonirji so zgradili drugega. Po malih bojih smo prišli čez prekop, nakar smo se po trebuhu plazili na nove pozicije. 800 metrov smo se plazili po trebuhu. Nato se je kmalu pričela borba. Bili smo oddaljeni od sovražnika le štiri metre. Sovražnik nas je hotel potisniti v prekop. Naš četovodja in tudi vsi oficirji so hitro padli. Drug za drugim smo morali prevzemati poveljstvo. Sovražnik je metal žveplenaste bombe, ki so razsvetljevale ves prekop in strahovito osmradile vse oči. Pri našem vodu so padli drug za drugim. Bil je boj moža proti možu. Sovražnik je vedno hujše pritiskal na nas. To ni bil več navaden boj, ampak medsebojno davljenje.

Okoje je bilo treba zavzeti z bajonetnim naskokom, to je bilo čisto jasno. Sovražnik je bil: Predajte se! Toda to nas je podvžalo še bolj. Toliko naših tovarišev je padlo in potem naj bi se potem predali? S kopolit smo se vrgli, naravnost zbesneli, na sovražnika in ga končno vrgli iz njegovih pozicij. Bili smo stekli kakor psi in jeza je bila neopisna. Vsak centimeter zemlje smo morali drago plačati s krvjo. Ob 7. zvečer smo dobili pomoč od nekega rezervnega infanterijskega polka. Ob 3. jutraj me je zadela kroglica. Mrtveci in ranjenec je bilo kar na kupo. Tudi sovražnik je dobil mlačno pomoč in se je vnovič zakadil na nas z vso silovitostjo. Reče je bil oni, kdor je bil ustrelen v nogi in ni mogel na obvezovališče. Ta je moral mirno gledati jekleno deževje, ki je lilo nad njim. Bili so junaki, ki so prevzeli poveljstvo in drveli naprej, dokler niso dosegli tega, kar jim je bilo ukazano.

Tekom dneva sem bil obvezan in naslednjega dne odpeljan v Ostende. V hotelu Thermes je bil napravljen lazaret. Izvršili so na meni takoj operacijo in mi izrezali iz glave "razne dragulje". Nato so me odpeljali z železnico v Bruselj in potem v Lüttich, Aachen, Bonn in Diez. Tu se nahajam sedaj v bolnišnici, ki leži direktno ob železniški progi. Oskrba je dobra, trpljenje seveda veliko. Tudi med dvodnevo vožnjo je bila preskrba dobra, zlasti po Nemčiji. V Koblenzu so nas n. pr. kar obklopili s vsemi mogočimi darovi. Tu me je zdravnik še enkrat operiral, ker sta mi ostala v glavi še dva drobca šrapnela. Na glavi sem imel namreč sedem centimetrov dolgo rano. Kroglica je prodla 3-4 cm globoko v glavo in mi razbila lobanjo. Komaj, komaj sem si rešil življenje, par dni so celo zdravniki obupavali nad menoj.

Sličice iz vojne.

Doživljaji zdravnik za fronto. Neki na severnem bojišču delujoči zdravnik je pisal nekemu svojemu prijatelju v Maffersdorfu sledeče pismo: Nahajamo se sedaj v zelo gorati in lepi pokrajini in smo že štiri dni v boju. Ta teden, dne 6. decembra, sem doživel strašen dan. Postavili smo svoj pomočni prostor v neki vasi, komaj sto korakov za bojno fronto. Da je švigalo zato nad našimi glavami na tisoče kroglic, ki so padale na nizke hiše, je čisto razumljivo. Toda to nas ni čisto nič motilo. Toda tu smo nenadoma — bil sem ravno pod nekim drevesom — zaslišali ostro sikajoči šum šrapnelov in grnat in krog in krog mene se je razlil pravi dež težkih kroglic. Pravi čudež je bil, da sem ostal nezadeti. Šel sem hitro v neko hišo, toda peklenski ples je postajal vedno hujši. Šrapnel za šrapnelom se je razpočil nad hišami. Se ni bilo dovolj strahu. Kar ste se, nedaleč od nas, vneli dve hiši. Bili smo prepričani, da smo tudi mi zgubljeni, če se ne umaknemo hitro iz vasi. Toda kakor je nenadoma prišla, tako je kanonada tudi nenadoma izginila. Toda najbolj pretresljivo je bilo, ko so se vsi prebivalci poskrili po hišah; kmalu je bilo zaslišati iz neke hiše skupno molitev stanovalcev, iz neke druge prepevanje cerkvenih pesmi. Prisezam ti, da so vplivale ti prestrašeni glasovi name tako vznemirljivo, da nisem mogel dolgo vzdržati in sem se zaprl v sobo. In ko je kanonada potem ponihala, je vse drvelo iz hiš. Šli so vsi pred vas, kjer so se poskrili v popreji izkopane podzemne jame. Take slike so najbolj grozne v vojni, mnogo pretresljivejše kakor opazovanje bitke. Toda komaj je nastopil mir, so se že zopet vsi povrnil. Vsak je namreč kakor priklenjen na domačo grudo.

Pariski igralci v vojni. Če je v Parizu sedaj večina gledališč zaprta, je iskati predvsem zato vzroka v dejstvu, da manjka sposobnih igralcev. Mobilizacija je globoko posegla tudi v igralsko življenje in razpršila igralce na vse strani. Mnogo slavnih francoskih igralcev leži sedaj v strelskih jarkih, nekateri so že umrli za domovino, kakor Raynal od Comédie Française, ki je bil pri nekem bajonetnem naskoku v bitki ob Marni smrtno zadet v glavo. Za večino se sploh ne ve, kje se nahajajo sedaj; semintu se pojavi kdo nepričakovano v Parizu, kakor pred kratkim Guitry kot topničar, ki služi pri neki železnici; potem se sliši zopet o kom iz kakke bonišnice, kakor o Alexandru, ki je v strelskih jarkih težko obolel za pljučnico. O tenoristu Renaudu, ki je že od izbruhaja vojne pri armadi, se govori, da se junaki bije v okolici Verduna. Renaud bodri tamkaj svoje tovariše, pomaga samaritankam in če se čita v bližnji vasi kaka maša zadnja, doni od takih prilikah vedno njegov krepek glas. Francis de Croisset je kot tolmar pri angleškem generalnem štabu; spremlja angleške oficirje do fronte in se je povslej že do poročnika. Nekdo je spremljal, kakor poroča "Zürcher Zeitung", nekega angleškega polkovnika, ko je nenadoma izbruhnil strašen artiljerijski dvoboj, ki je Angleže, pripravljene za naskok, naravnost decemiral. Polkovnik je bil tako zatopljen v kanonado, da je pri vsakem dobrem nemškem strelu zaploskal, pri slabih pa zabavljaj, kljub temu, da so bile vse dotične kroglice namenjene njegovim vojakom. To je Croisset tako vjezilo, da je izjavil polkovniku, da ne more razumeti njegovega obnašanja. Toda polkovnik mu je hladnokrvno odgovoril: Naše stališče je drugačno.

Angelček je poletel po bolnici... Po prvih bojih pri Sabcu, se je vojaška bolnica, pri kateri je bil nameščen vojaški duhovnik, ki opisuje v svoje dogodke v nemškem čemskem listu, preselila v Rumo na Hrvaškem. Nekega dne so sedeli on in oba zdravnika, vsi precej u u ni po napornem delu, v operacijski sobi in so, kakor pravi

do pisnik, nekoliko dremali. Tedaj pa so začeli nekak ropot pri steklenih vratih. Vrata so se odprla in v sobo je vstopila majhna deklica v modri obleki. Videli so pa, da je mati, ki je spremljala deklico, ostala zunaj pred vrati. Deklica je vstopila a potem trenutek nekega boječ postala pri vratih. Pregledala je s svojimi drobnimi očkami ranjene vojake, potem pa hitro stekla k nosilnici, na kateri je ležal najtežje ranjeni vojak, zadet v glavo. Postala je pri njem, segla v torbico, ki jo je nosila s seboj, vzela iz nje rdeče jabolko in ga ponudila ranjencu. Iz njenih drobnih očesec je zrla negotovost in bojazen, da morda ranjenec ne sprejme daru. Sprejel pa je jabolko in za njimi drugi, tretji — vsak je z največjim veseljem sprejel malo darilce male darovalke. In ko je oddala zadnje jabolko, je še enkrat pogledala po vojaki in potem zopet hitro stekla k steklenim vratom. Oči vojakov pa so, žareč se hvaležnosti, zrla za njo. Videli so tam, kako je mati zunaj za steklenimi vrati obklopila s poljubi malo dobrotnico... Bil je to res diven dogodek in zdelo se nam je vsem, kakor da je poletel po bolnici angelček...

Italijanski častnik na ruskem bojišču. Kakor poroča dunajska "Zeit", je neki italijanski častnik tako-le opisal svoje potovanje na rusko fronto. Dobil je krasno priporočilo pismo ruskega veleposlanika v Rimu na vojaške in civilne oblasti v Rusiji in je s tem pismom prišel v Varšavo in je skušal priti do generalnega guvernerja. Prišel je v guvernerjevo hišo, ki je jako skromna, odprl neka steklena vrata, šel skozi vežo, po stopnicah navzgor — nikjer zvonce — a v predsobi mu je prišel nasproti orodnanec, ki se mu je globoko poklonil, odgnal zavese in ga povabil, naj vstopi, ne da bi ga bil poprosil tudi le za posetnico. Italijan je mislil, da ga orodnanec ni razumel ali pa da ga morda zamenjavajo s kom drugim, toda v istem trenutku je že zaslišal besede: "Dobro dan. S čim vam morem..." Torej ni zmot, guverner je stal sam pred njim in ga je izpodbudljivo povpraševal, česa želi. "Ali ste dobro potovali? Aha, razumem. Na fronto? Gotovo, zelo interesantno. Mojega dovoljenja? Ali mislite, da je to potrebno? Ko imate tako lepo pismo veleposlanika! Razumem: za vsak slučaj. Sedite, sedite. Zelo bi me veselilo, ko bi vam mogel biti na uslugo. Čakajte: domislil sem se. Mogel bi odpotovati v Bialistok, za se četek: v glavni stan. Ali vam ugaja to? Dal bi vam pismo za generala Leontieva, mojega prijatelja. Odtam bi vas potem poslali, kakor bi kazalo, ali v Vzhodno Prusko ali pa tudi proti Piotrkowu, kakor bi vam bil ljubeši in kjer bi se vam zdelo zanimivejše. Ali vam je prav tako? Pristajate na to. Takoj, takoj: Samo pet minut. Želite cigarete? V petih minutah je bilo pismo spisano; potem ga je zapečatil. "Tu Drugega ne potrebujete. Popolnoma varno, Bialistok, glavni stan. Kaj? Videli boste, videli boste. Nikar jih težav. Bilo mi je zelo drago. Kako mislite? Ali prosim vas. Na svidenje in srečno pot!" — Italijan je brzo odšel. Misli si je, da je že v glavnem stan, tri dni pozneje pa da bo že na fronti. Treba bi mu bilo le še kupiti konja. Toda naenkrat mu je začela postajati stvar sumljiva. Nezapudeno je potegnil pismo iz žepa. Pečat je v resnici lep, toda kaj je neki v pismu? Prihajali so mu vedno večji dvomi in končno "se je pečat sam odtrgal". Pa je čital: "Dragi Ivan Georgievit! Mož, ki prinese to pismo, Italijan, nič drugega nego častnik, bi prav rad prišel na fronto. Vem popolnoma dobro, da je to nemogoče. Ker pa smatram za napačno, da bi mu naravnost odbil njegovo prošnjo, ga pošiljam k vam, da mu Vi poveste to. Tako storim tudi z drugimi, ki bi morda še prišli. Napram inozemcem moramo biti prijazni, kaj ne? Oprostite torej, da Vas nadlegujem. Ali ste prejeli rokavice, ki sem vam jih poslal? Moja soproga Vas pozdravlja in Enadija Pavlovna. Vam srčno vdani prijatelj..." Nepotrebno je pripovedovati, da se generalu Ivanu Georgievitju ni bilo treba truditi, da bi Italijanu "sam povedal"...

Med francoskimi in nemškimi zakopi se je, kakor poročajo francoski listi, razvilo neko vzajemno življenje, ki je polno sličnih dogodkov. Dasiravno loči obe fronti gosta črna ovira in lete kroglice sem in tja, ste si vendar marsikje približali fronto tako zelo, da se čujejo besede od enega jarka do drugega. Od Laona do Reimsa so zakopi tupatam oddaljeni drug od drugega komaj 6 metrov. "Čuti moramo vsako besedo, ki jo govori sovražnik", je rekel neki francoski častnik, "sovražnik, ki ga nismo videli nikdar in ki mu je treba le dvigniti glavo, da ga takoj zadene kroglica. Da, vsakega Nemca, ki je v nasprotnem jarku, moremo celo spoznavati po glasu". Čuden položaj je nastal tu. Može, ki so prišli iz Vzhodne Pruske, in ljudje od Sredozemskega morja so oddaljeni tu komaj osemnajst čreveljev drug od drugega in to bližnje sosedstvo vpliva seveda blazilno na vso evanjo in celo človeški zblizuje sovražnike. Nedogovorjeni in nepisani zakoni za občevarje so nastali tu in spoštujete jih prav po viteško obe strani. Tako so se na primer molče sporazumeli, da se ne strelja na ljudi, ki nosijo hrano v zakope. Na obeh straneh hodijo nosilci hrane pokoncu in nudijo sovražniku najboljše cilje, ne da bi kdo le dvignil puško. Potem je vsako jutro kratek odmor, ko se ne strelja, temveč vojaki poležejo in varno počivajo, puške tedaj slone ob steni. "Večkrat", tako pripoveduje neki francoski častnik, "zavijamo časopise s posebnimi vestmi okrog kamna, ki ga vzremo potem v nemški jarek, nakar slišimo nekaj glasov, ki kličejo 'Hvala lepa'". — Nato začne eden Nemcev prevajati novice, in čujemo, kako šepetajo in zabavljajo proti onemu, kar namenujejo naše "lazi". Nato vržejo oni nam kak časopis in v zadnji se bde debelo podčrtane besede: "Stotisoč Rusov ujetih".

Podobne so tudi razmere v Argonskem lesu. Tudi tu se morejo nasprotniki opazovati pri svojih vsakdanjih opravilih, iz česar nastajajo potem smešni dogodki. Tako se neki francoski častnik, po imenu Plantin, vsako jutro koplje v jami, obloženi s pločevino. Tovariši, ki prihaja za njim na vrsto, mu je večkrat zaklical: "Ali še nisi gotov, Plantin?" Ker ima oni drugi poročnik zelo visok glas, so ga Nemci slišali in odtodaj se oglašajo vsako jutro ob določeni uri iz nemškega jarka med smehom in krohotom cel zbor: "Ali še nisi gotov, Plantin?" Ko je to trajalo neprenehoma osem dni, se je oni poročnik tako razjaril, da je izvršil s svojo steno bajonetni naskok na Nemce, ki so mu pa — bili so Saksonci — odgovorili tudi na te "besede".

Razne politične vesti.

Nova akcija papeža. Rimska "Idea Nazionale" javlja: »V vatikanskih krogih zagotavljajo, da je papež Benedikt XV. ukrenil korake, da bi pri vojujočih državah izposloval izmenjavo ujetnikov. Ta izmenjava naj bi se omejila samo na tiste ranjence, ki tudi v bodoče ne bodo sposobni za vojaško službo. Rečeni list meni, da ta predlog papežev utegne doseči svoj cilj. Nekateri vojujoče vlasti da so že pribrdile.

General Rennenkampf poveljnik v Kavkazu? »Vossische Zeitung« trdi, da je prejela iz povsem zanesljivega vira vest, da je afera Rennenkampf prišla do presejniteljne rešitve. V zvezi s sporu z vrhovnim poveljnikom velikim knezom Nikolajem Nikolaevičem da Rennenkampf ni odpravljen, marveč da je dobil eno poveljstev v Kavkazu proti Turkom.

Novi deželni šef Bosne in Hercegovine. FZM Stjepan pl. Sarkotić, novi deželni šef Bosne in Hercegovine, je sin graničarskega nadporočnika, rojen v Sinaji na Hrvaškem dne 4. oktobra 1858. Akademijo v Dunajskem Novemestu je zapustil kot poročnik in je bil uvrščen v 16. pehotni polk. Od leta 1879 do 1882 se je jako delavno udeleževal vseh ekspedicij v okupirano ozemlje. Dne 1. maja 1885 je bil pridodeljen generalnemu štabu. Leta 1889 so ga — kot stotnika — poslali v Kazan, da je proučeval tam ruski jezik in ruske razmere. Pozneje je Sarkotić kaj živahno publicistično deloval, posebno o Rusiji. Leta 1895 je bil pridodeljen kot načelnik generalnega štaba 7. pehotni diviziji v Osejku, je postal major, l. 1898 podpolkovnik, leta 1900 šef generalnega štaba pri vojnoprstaniškem poveljstvu v Puli, a l. 1901 polkovnik. Leta 1907 je postal generalni major in poveljnik pehotne brigade v Lincu, a l. 1910 je bil imenovan poveljnikom 44. brambovske pehotne divizije. L. 1911 je bil imenovan feldmarschallantom in mu je bilo poverjeno zapovedništvo kr. zagrebškega hrvaško-slavonskega 6. deželno-brambovskega distrikta. Odlikovan je tudi z viteškim križem Leopoldovega reda. — Ljudje, ki poznajo generala Sarkotića osebno, nam zatrjujejo, da ni Hrvat samo po rojstvu, ampak tudi po čustvu.

Nemški poslanec — francoski vojak. Socijalnodemokratski nemški poslanec mesta Metz, dr. Weil, je, kakor znano, sedaj sam priznal, da je vstopil v francosko armado.

dustriji in vseh trgovinskih in obrtnih panogah, ki se bavijo s prodajo in izdelovanjem moke.

Ce ta načrt v Nemčiji prodre, bodo morale tudi druge države slediti temu izgledu. Vedno bolj se širi izpoznanje, da preskrbovanje z moko in pecivom treba postaviti na nove podlage. Isto izpoznanje prodira tudi glede dveh drugih predmetov aprovizacije: soli in oglja. V Nemčiji ne taje sicer, da ima monopol tudi svoje senčate strani, naglašajo pa, da pred vsem treba omejiti tisto spekulacijo, ki goni cene kvišku.

Domache vesti.

"Silvestrov večer" priredi — kakor smo že javili — "Sokol" tudi letos v veliki dvorani "Narodnega doma". Res je sicer, da so sedaj težki časi, da se bomo v povsem drugačnem razpoloženju, nego sicer, poslavljali od starega in nastopali novo leto; ali vzlic temu — ne, ravno r a d i tega čutijo ljudje po tolikem času stagnacije vsakega družabnega življenja zopet neko potrebo po zblizavanju in sestajanju. Če tudi to pot okolnosti niso ugodne za prireditve v takem stilu in takega značaja, kakor so "Silvestrovi večeri" v normalnih časih, vendar se nam zdi, da bo imelo ravno letos neki globlji pomen, ako skupno, — čeprav ob skromnejih razmerah — v medsebojno tolažbo in moralčno podkrepljenje preživimo trenutek, ki nas prevede iz leta, ki je doneslo toliko zla in nesreče nad človeštvo, v leto, od katerega pričakujemo povrnitve blagoslova miru... V znamenju te želje in nade si hočemo seči v roko na Silvestrov večer; to nam bo povzdigalo duha in bo v najlepši nadomestilo za veselost in nedolžno razposajenost na Silvestrovih večerih družih let.

Dnevnik "Edinost" v Trstu

je izdal in založil naslednje knjige:

1. "VOHUNA". Spisal I. F. Cooper. — Cena K 1.60.
2. "TRI POVESTI GROFA LEVA TOLSTEGA". — Cena 80 vin.
3. "KAZAKI". Spisal L. N. Tolstoj. Posloven Josip Knaflič. — Cena K 1.60.
4. "PRVA LJUBEZEN". Spisal I. Sjergjevič Turgienjev. Poslovenil dr. Gustav Gregorin. — Cena 1 K.
5. "POL'UBA". Povest iz gorskega življenja č. k. ljudstva. Spisala Karolina Světa. Poslovenil F. P. — Cena 80 vin.
6. "BESEDA O SLOVANSKEM OBREDNEM JEZIKU PRI KATOL. JUGO-SLOVANI". (Malo odgovora na škofa Nagla poslovno pastirsko pismo v pouk slov. ljudstvu). — Cena 80 vin.
7. "IGRALEC". Roman iz spominov mladeniča. Ruski spisal F. M. Dostojevskij. Poslovenil R. K. — Cena K 1.60.
8. "JURKICA AGICEVA". Spisal Ksaver Sander-Ojalski. Prevel F. Orel. Cena K 2.—
9. "UDOVICA". Povest iz 18. stoletja. Napisal I. E. Tomič Poslovenil Stefan Klavš. Cena K 1.60.
10. "JUG". Historičen roman. Spisal Prokop Chocholoušek. Poslovenil H. V. Cena K 3.—
11. "VITEZ IZ RDECE HISE". (Le Chevalier de Maisin rouge). Roman iz časov francoske revolucije. Spisal Aleks. Dumas star. Prevel Ferdo Perhavec. — Cena K 2.50.

Bravo in frizer za dame
And. Rojic, Trst
Via Aquedotto 26.
Priprava se gospodom za dobro in higijensko postrežbo.
Damen se priprava za moderno friziranje, glavopraje, barvanje l. t. d.
Vsakovrstna lasna dela se izvršujejo dobro in točno

TURDKA G. BIAGGINI - TRST
je nakupila večjo množino

pečene kave

in jo vsled tega prodaja po K 3.60 kg na dom.

Zaloga suhega grozdja, orehov, fig, in svežih sliv.

Gostilna "ALL'ANTICA POMPEI"
TRST, trg Carlo Goldoni
in na istem trgu se nahajajoča "Kavarna Goldoni"
se trpo priporoča slovenskemu občinstvu za obilen obisk.
Fran Marinšek.

D. KORSANO
Specialist za sifilitične in kožne bolezni
Ima svoj ambulatorij
v Trstu, v ul. S. Lazzaro št. 17, I.
(Pisarna Diana)
Za cerarstvo Sv. Antona novega.
Sprejema od 12. do 1. in od 6. do 7. pop.
Zenske od 5. do 6. popoldne.

Zaloga obuvala in lastna
delavnica
A. VISENTINI
TRST, Glavni Car
duci številka 27.
Podružnica: ulica
Riborgo št. 31 ("Al
Buen Operale")
Velika zaloga možkih in ženskih čevljev.
Popravila točno in solidno. Zmerna cena.

Dr. PEČNIK
Dr. PETSCHNIG
TRST, VIA S. CATERINA ŠTEU. 1.
Zdravnik za notranje (splošne) bolezni
8-9 in 2-3 in specialista za kožne in
vodne (spolne) bolezni. 11-12 in 7-7 1/2

„ Dobroznana miroduinica „
Iv. Camauli
Sv. Ivan - Trst - blizu Kar. doma
Velik izbor barv
= povlak itd. =
Zaloga za Trst in okolice reditnega
čaja za otro-
ke in odrasle
ter vsakega opna in čitnega prisla za žensk. - Telefon 53.

POZOR! Velika zaloga
najboljih šiv. strojev
„PFAFF“ in drugih
vrst strojev in dvo-
koles. - Lastna de-
lavnica za po,ravo
šiv. strojev po ceni.
Josip Dekleva & sin
GORICA
ulica Municipio št. 1

KLAVIRJI
Bösendorfer, Gebrüder Stingl,
Koch & Karselt, Wirht itd. se
prodajajo in dajejo v najem
po zmernih cenah proti goto-
vini kakor tudi na obroke.
Uglasanje. Vsakovrst. poprave.
Zavod Klavirji Zannoni
MARIO MALLY, Piazza S. Gia-
como 2, II., Corso. Telefon 2-5.

UMETNI ZOBJE
PLOMBIRANJE ZOBV.
IZDIRANJE ZOBV
: BREZ BOLEČINE :
Dr. J. ČERMÁK V. TUSCHER
ZOBODRAV. TRST KONC. ZOBNI
TEHNIK
ULICA CASERMA, 13 II. nad.

ZALOGA POHIŠTVA
Giacomo Macerata
se je preselila
v ulico San Giovanni štv. 7.
Velika izbira svetlega in temnega pohištva PO
NAJZMERNEJŠIH CENAH.
Samo v ulici San Giovanni šte. 7. — POSTREŽBA TOČNA.